

Nové energetické štítky

Kontext

Nové rámcové nariadenie o energetickom označovaní prinesie podstatné zmeny formátu energetického štítku.

Prvé aktualizované energetické označenie sa objaví koncom roku 2020 pre skupiny výrobkov domácich spotrebičov so štítkami so „zmenenou stupnicou“: umývačky riadu; práčky a práčky so sušičkou; chladničky, mrazničky a chladničky s mrazničkou vrátane chladničiek na uchovávanie vína.

Od 1. marca 2021 budú tieto nové štítky pre európskych spotrebiteľov viditeľné v kamenných, ako aj on-line obchodoch. Implementácia nových energetických štítkov bude ďalej prebiehať v niekoľkých etapách:

Od roku 2025 sa objavia na: rúrach na pečenie, klimatizátoroch, bubnových sušičkách a profesionálnych chladiacich zariadeniach;

Od roku 2030: na ohrievačoch vody a vykurovacích zariadeniach.

Rušia sa triedy „+“, ktoré boli pridané v súvislosti s technologickým rozvojom. V budúcnosti na štítkoch zostanú len triedy A (najúčinnnejšie) až G (najmenej účinné).

Nové nariadenie okrem toho stanovuje zavedenie európskej databázy domácich elektrospotrebičov – alebo skrátené EPREL EU. Táto bude v najbližších mesiacoch európskym občanom sprístupnená vo verejnom priestore. Každý, kto uvádza na trh spotrebiče s energetickými štítkami, musí zadať údaje do databázy [EPREL](#).

Otázky a odpovede

Otázka 1. Ako APPLiA vníma nový rámec energetického označovania?

Odpoveď 1: Energetické štítky odrážajú veľké pokroky odvetvia pri výrobe udržateľnejších produktov. Európska komisia musela nájsť spôsob, ako ponechať viac priestoru inováciám, a tak sa zrodila myšlienka zmeny stupnice na štítku. Nové energetické štítky sa začnú objavovať už v roku 2020 v dôsledku 4-mesačného prechodného obdobia, počas ktorého spotrebiteľia v balení svojho nového spotrebiča nájdu staré aj nové štítky.

Od marca 2021 budú nové štítky v priestoroch predajní a, ako si viete predstaviť, informovanie maloobchodníkov a spotrebiteľov o zmenených energetických štítkoch je teraz naozaj kľúčovou výzvou.

Otázka 2. Mohli by ste objasniť, aké sú tieto komunikačné výzvy?

Odpoveď 2: Každá zmena stupnice prináša riziko vzniku nedorozumení medzi spotrebiteľmi a orgánmi dohľadu nad trhom. Na jednej strane sa európski spotrebiteľia môžu ocitnúť v ťažkej situácii pri nákupe nového spotrebiča, keďže v dôsledku zmeny budú mnohé spotrebiče založené na efektívnom využívaní zdrojov, ktoré boli na vrchole stupnice, v nižších triedach. Kľúčom je však objasniť, že žlté, oranžové a červené triedy budú odteraz obsahovať všetky najmodernejšie technológie. Aby sa zabezpečila čo najefektívnejšia minimalizácia spomínaných nedorozumení, musia komunikačné kampane zo strany EÚ a členských štátov objasniť, že ide o zmenu stupnice na štítku a nie o pokles účinnosti samotného výrobku.

Jednou z najväčších výziev, ktorá musí byť zdolaná, je kombinácia starých a nových štítkov, keďže v tejto prvej etape zmeny sa budú nové štítky týkať len umývačiek riadu, práčok, práčok so sušičkou, chladničiek a mrazničiek. To znamená, že zatiaľ čo tieto výrobky budú mať nový štítok, ostatné spotrebiče ako sú rúry na pečenie, klimatizátory, bubnové sušičky, ohrievače vody a vykurovacie zariadenia, zostanú označené existujúcimi štítkami do roku 2025 a 2030. Komunikačná kampaň pripravovaná Európskou komisiou, vládami EÚ a všetkými zainteresovanými stranami vrátane nás bude musieť objasniť dôvod tohto kombinovaného označovania tak, aby maloobchodníci dokázali poskytnúť podrobné a informatívne vysvetlenie zákazníkom.

V neposlednom rade bude ďalšou kľúčovou výzvou to, že počas niekoľkých mesiacov si spotrebiteľia v balení nájdu dva štítky – existujúci štítok a štítok so zmenenou stupnicou. Existencia dvoch štítkov v rovnakom čase výrazne zvyšuje záťaž výrobcov, keďže môže byť potrebné dvojité testovanie. Vyžaduje si to neprimerané úsilie v maloobchodných predajniach súvisiace so zmenou štítkov a prináša to riziko vzniku nedorozumení vo vzťahu k orgánom dohľadu nad trhom a majiteľom obchodov.

Výrobcovia v súčasnosti prijímajú všetky možné opatrenia na minimalizáciu nedorozumení počas uvedeného prechodného obdobia.

Otázka 3. Čo robí odvetvie domácich spotrebičov pre uľahčenie prechodu?

Odpoveď 3: Členovia združenia APPLiA už spolupracujú s Európskou komisiou a národnými vládami na mnohých iniciatívach s cieľom informovať všetkých obyvateľov naprieč aj mimo EÚ. Tieto iniciatívy zahŕňajú projekty Horizon 2020 ako sú Label 2020 a BELT. Združenie už pripravuje aj digitálne a tradičnejšie nástroje na pomoc obchodníkom, médiám a zainteresovaným stranám lepšie porozumieť zmene – špecializovanú webovú stránku, letáky a informačné správy, ktoré by jednoduchým a zapamätateľným spôsobom vysvetlili prechod.

www.applia.sk

Sme tiež k dispozícii pre spoluprácu s orgánmi dohľadu nad trhom, ktorých úloha zostáva kľúčová.

Otázka 4. Čo si myslíte o vzhľade nového štítku?

Odpoveď 4: Novým prvkom zmeneného štítku je zavedenie QR kódu umožňujúceho spotrebiteľom získať doplňujúce nekomerčné informácie o spotrebiči, o ktorý majú záujem, a to jednoduchým naskenovaním pomocou svojich smartfónov. Tieto informácie budú získané z informačných listov výrobkov v elektronickom formáte prostredníctvom novej registračnej databázy výrobkov EPREL.

Štítok bude aj naďalej uvádzať informácie o vlastnostiach nesúvisiacich so spotrebou energie ako sú výkonnosť, spotreba vody, emisie hluku alebo skladovacia kapacita. Jedinečnosť každého typu výrobku samozrejme vytvára odlišné kritériá a po rozsiahlom výskume sa Európska komisia rozhodla pre vyjadrenie spotreby v kWh za cyklus, za rok alebo za hodinu, podľa vhodnosti pre každý výrobok.

Okrem toho boli piktogramy prepracované tak, aby boli pre spotrebiteľov zrozumiteľnejšie.

Otázka 5. Porozumie spotrebiteľ novým energetickým štítkom a osvojí si nové nákupné návyky?

Odpoveď 5: Toto je hlavné želanie odvetvia domácich spotrebičov – mať energetický štítok, ktorý naďalej poháňa pokrok v oblasti energetickej účinnosti, pomáha spotrebiteľom pri rozhodovaní o správnom výbere a podporuje inovácie v oblasti hospodárnosti.

Pre úspech nového štítku budú rozhodujúce ciele kampane, v ktorých by sa malo hovoriť o tom, že ide o zmenu stupnice na štítku a nie o pokles účinnosti samotného výrobku.

Otázka 6. Budú nové energetické štítky ďalej zlepšovať energetickú účinnosť výrobkov, ako tomu bolo v posledných rokoch?

Odpoveď 6: Energetický štítok bol navrhnutý tak, aby sa pokračovalo v podpore pokroku dosiahnutého v rámci energetickej účinnosti a inovácií v oblasti hospodárnosti. Výrobcovia domácich spotrebičov v Európe každoročne investujú 1,4 miliardy EUR do výskumu a vývoja v záujme udržateľnosti, ako aj do vývoja energetickejšie účinných výrobkov založených na efektívnom využívaní zdrojov.

Otázka 7. Aký je názor výrobcov domácich spotrebičov na zavedenie databázy výrobkov?

Odpoveď 7: Členovia združenia APPLiA investovali veľké úsilie do zabezpečenia obsahu pre registračnú databázu výrobkov EPREL. Vďaka databáze budú štítky a kľúčové informácie o výrobku jednoduchšie dostupné pre spotrebiteľov a obchodníkov, čím sa uľahčí digitalizácia procesu.

Našou výzvou adresovanou Európskej komisii a orgánom dohľadu nad trhom je, aby sa zabezpečilo zaregistrovanie všetkých výrobkov do databázy s cieľom zabrániť nekalej súťaži a parazitovaniu. Naše odvetvie a EÚ venujú mimoriadnu pozornosť ochrane údajov a chceli by sme zdôrazniť, že technická dokumentácia a know-how musia zostať dobre chránené.

Otázka 8. Podporia nové štítky energetické úspory na strane spotrebiteľov?

Odpoveď 8: Majú na to potenciál. Ak si zoberieme pokrok odvetvia od vytvorenia štítkov, nájdeme niekoľko dobrých ukážok – napríklad dnešná chladnička spotrebuje len štvrtinu elektrickej energie oproti 20-ročnému modelu, používanie umývačky riadu spotrebuje asi o tretinu menej energie, ako pri ručnom umývaní riadu.

Výrobcovia domácich spotrebičov v Európe každoročne investujú 1,4 miliardy EUR do výskumu a vývoja v záujme udržateľnosti.

Otázka 9. Aký je potenciál úspor energie?

Odpoveď 9: Úspory energie majú dobrý potenciál, najmä pokiaľ ide o výrobky, ktoré ešte nezískali zaslúženú popularitu. Napríklad umývačky riadu dnes spotrebujú o tretinu menej energie a o desatinu menej vody v porovnaní s ručným umývaním riadu.

Energetická účinnosť je tiež len jedným z aspektov všetkých charakteristík. Budúcnosť patrí aj prepojeným inteligentným spotrebičom, v prípade ktorých nám chladničky pomáhajú predchádzať plytvaniu potravinami a klimatizátory napríklad upravujú správnu teplotu a tak zabezpečujú, že spotrebujeme toľko energie, koľko potrebujeme.

Otázka 10. Aké by boli výhody pre spotrebiteľov?

Odpoveď 10: Výrobcovia sa snažia poskytovať spotrebiteľom špičkové výrobky a Európania budú môcť naďalej využívať výhody udržateľných spotrebičov.

Stupnica bola prepracovaná so zámerom väčšej zrozumiteľnosti pre spotrebiteľov a dúfame, že zavedenie QR kódu a databázy EPREL, ktorá bude uvedená do prevádzky s vynaložením značného úsilia, prinesie spotrebiteľom lepší životný štýl a pomôže dosiahnuť ciele Parížskej dohody.

Otázka 11. Aké nákladné je zavedenie zmien pre odvetvie?

Odpoveď 11: Zmena štítkov, spustenie väčšieho množstva štandardných testov ako zvyčajne, vytvorenie databázy EPREL a informovanie o všetkých týchto zmenách je veľmi nákladné.

Združenie APPLiA pevne verí, že táto významná zmena bude produktívna a posunie našu myšlienku obehovej kultúry ďalej.

Otázka 12. Budú triedy „A“ zaplnené?

Odpoveď 12: Úmyslom zákonodarcov pri zmene energetického štítku bolo, aby sa triedy A nezaplňovali hneď na začiatku. Výsledkom bude, že dnešné najlepšie produkty na stupnici klesnú, a preto je kľúčová komunikácia o tom, že účinnosť samotného výrobku je rovnaká ako predtým.

Otázka 13. Očakávate v dôsledku zmeny stupnice zavádzanie množstva nových modelov?

Odpoveď 13: Navrhovanie nových a lepších výrobkov je hlavným predmetom podnikania nášho odvetvia a veríme, že bude pokračovať bez ohľadu na nové opatrenia.

Otázka 14. Ako bude podľa vás fungovať zmena štítkov (dvojité označovanie) na predajných miestach?

Odpoveď 14: Odvetvie domácich spotrebičov má plnú dôveru v to, že maloobchodníci budú mať potrebné vedomosti a vôľu na zabezpečenie dostatočnej informovanosti svojich zákazníkov. Existujú dva európske projekty v rámci Horizon 2020, a to Label 2020 a BELT, a taktiež sa podnikajú kroky zo strany odvetvia s cieľom pomôcť maloobchodníkom zvládnuť tieto zmeny.

Otázka 15. Čo je EPREL a je to užitočný nástroj pre spotrebiteľov?

Odpoveď 15: Európska databáza výrobkov s energetickým označením je on-line registračná databáza výrobkov spravovaná Európskou komisiou. Databáza obsahuje údaje o energetickej hospodárnosti tých výrobkov, na ktoré sa vzťahujú nariadenia o energetickom označovaní, ako sú svetelné zdroje, vykurovacie zariadenia, displeje, rúry na pečenie, práčky a pod. Databáza zahŕňa napríklad údaje ako trieda energetickej účinnosti výrobku a technické informačné listy. Databáza pozostáva z troch častí; v jednej časti výrobcovia registrujú svoje výrobky, druhá časť slúži ako podpora pre verejné orgány pri ich činnostiach dohľadu nad trhom a v tretej verejnej časti majú spotrebiteľia prístup k vybraným údajom.

Pred predajom na európskom trhu musia byť všetky výrobky zaregistrované v databáze EPREL. Databáza EPREL bola vytvorená s cieľom podporiť činnosti dohľadu nad trhom pri identifikácii výrobkov, ktoré nespĺňajú požiadavky. To umožňuje orgánom dohľadu nad trhom zamerať sa na spoločnosti, ktoré ignorujú pravidlá. Databáza EPREL poskytne spotrebiteľom tiež príležitosť vyhľadávať v nej energetické štítky a informačné listy výrobkov aj spätne, čo im umožní porovnať jeden model s iným.

Otázka 16. Sú nové štítky ľahšie pochopiteľné ako staré označenie s plusmi?

Odpoveď 16: Jedným z hlavných cieľov v rámci vzhľadu nového energetického štítku bola väčšia zrozumiteľnosť pre spotrebiteľov. Ďalším bolo poskytnúť priestor na zlepšenie.

Otázka 17. Myslíte si, že spotrebiteľia budú štítkom naďalej dôverovať?

Odpoveď 17: Dôvera v štítkovanie je kľúčová pre dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti energetickej účinnosti. Naše odvetvie sa vo veľkej miere spolieha na orgány dohľadu nad trhom a na potenciál databázy EPREL poskytnúť spotrebiteľom podrobné informácie. Nové štítky sú príležitosťou posilniť význam energetickej účinnosti a naďalej predstavujú celoeurópsky štandard.

Akékoľvek zmeny a nejasnosti bezpochyby ohrozujú existujúcu dôveru vo veľmi cenný nástroj na meranie energetickej účinnosti a uskutočňovanie udržateľných rozhodnutí. Preto je potrebné realizovať každú ďalšiu zmenu veľmi starostlivo a na základe vedeckých údajov.

Otázka 18. A čo stimuly na nákup účinnejších spotrebičov?

Odpoveď 18: Predchádzajúce skúsenosti združenia APPLiA ukazujú, že finančné stimuly môžu ovplyvňovať nákupné správanie spotrebiteľov a nedávno sme zaznamenali pozitívne výsledky v krajinách ako Rumunsko a Maďarsko, kde obyvatelia výrazne znížili svoju spotrebu energie.